

Handiger werken doe je zo (deel 5)

Potplantenteler Paul Barendse:

Paul Barendse: "Ik heb een grote variatie aan soorten. Dat geeft veel afwisseling in het werk, maar soms leidt dat tot forse pieken in het werk."

Potplantenteler Paul Barendse uit Naaldwijk teelt verschillende soorten potplanten. Door de verscheidenheid aan gewassen en de variatie aan bewerkingen is het werk op dit bedrijf nooit eentonig. De teler wil een wateropslag onder de teeltvloer aanleggen en zelf warmte gaan leveren aan een nabijgelegen woonwijk. Ondanks al deze veranderingen streeft hij naar zoveel mogelijk rust op het bedrijf.

TEKST: TON HENDRIX

BEELD: ERIC VAN HOUTEN

Kwekerij Meerrust doet op deze zonnige dag zijn naam alle eer aan. Het is inderdaad erg rustig op het moment dat de kwekerij van de familie Barendse (man, vrouw en twee zonen) aan de Kleine Achterweg in Naaldwijk wordt bezocht. Er heerst een diepe zomerse rust. Dat is echter stilte na en vóór de storm. De voorjaarsdrukte is net achter de rug en de najaarspiek moet nog komen.

Nooit eentonig

Het teeltplan omvat een ruime variatie aan gewassen zoals azalea, hyacint en diverse planten op stam zoals fuchsia, margriet en chrysanthe. Het merendeel van deze planten wordt niet in de zomer afgezet. Daardoor is er nauwelijks personeel nodig in de zomer. De vaste bezetting, waaronder een groot aantal vrouwen, komt dat goed uit. Zij kunnen in die zomermaanden vakantie opnemen.

Door de variatie aan gewassen is het werk nooit eentonig. Die afwisseling is zo groot dat de medewerkers het goed naar hun zin hebben op het bedrijf. Daardoor is er de laatste vijf jaar niemand weggegaan. Paul Barendse: "De mensen stellen zich ook erg flexibel op. Daardoor komt al het werk met de eigen bezetting op tijd klaar, ook al moeten onze mensen in een enkele piekweek tot tachtig uur werken. Ze weten dat dit incidenteel voorkomt. Daar staan ook weken tegenover waarin ze de teveel gewerkte uren kunnen compenseren."

Nieuwe uitdagingen

Barendse vindt het ondernemen eigenlijk niet meer zo leuk. "Er zijn zoveel taken bijgekomen die niets meer met ondernemen te maken hebben. Ik denk dan aan de vele regels, waar je als ondernemer steeds mee te maken krijgt. Omdat twee zonen het bedrijf willen voortzetten, ga ik echter wel

door. Door steeds weer nieuwe dingen te bedenken, blijft het leuk."

Momenteel heeft de teler een nieuwe uitdaging. "We willen water onder de teeltvloer opslaan. Bovendien gaan we warmte opwekken en dat aan een woonwijk leveren. Dat alles maakt ondernemen weer leuk. Zeker als je een ploeg goede mensen hebt, waaraan je het bedrijf met een gerust hart kunt overlaten."

Arbeidsvergelijking

Niet alleen de verscheidenheid aan gewassen maar vooral de variatie aan bewerkingen, maakt het aantrekkelijk op dit bedrijf te werken. Barendse en zijn zonen hebben momenteel ook nog twee tuinen gehuurd. Daardoor is de variatie nog groter omdat de drie bedrijven niet op dezelfde manier zijn gemechaniseerd.

Om de efficiency te bewaken houdt de teler een arbeidsregistratie bij. Hij weet van ieder

'Ik wil rust op mijn bedrijf'

product exact de hoeveelheid arbeid. Deze gegevens heeft hij jarenlang in een excursiegroep vergeleken. Op basis van die vergelijkingen heeft hij de nodige maatregelen genomen, zoals wijderzetvorken, transport met lopende banden in de kap en heftrucks op het hoofdpad en op afstand bedienbare deuren. Verder heeft hij drempels verwijderd en de verlichting in de bedrijfsruimte aangepast.

De registratie hanteert deze ondernemer ook bij de kostprijsberekening. Daardoor is de St. Paulia (kaapsviooltje), een product dat hij jarenlang teelde, uit het teeltplan verdwenen en vervangen door kuipplanten.

Samenwerking bevorderen

Alle vaste medewerkers hebben behalve het productiewerk een eigen taak zoals de inkoop, het transport, de oogst, de gewasbescherming, de arbeidsregistratie en het klimaat. Deze taak hebben de medewerkers zelf gekozen en is opgenomen in de functiebeschrijving.

Regelmatig bespreekt de teler deze taak met zijn mensen. Hij gaat dan na of ze dat nog leuk vinden en of ze deze naar behoren uitvoeren. Deze 'functioneringsgesprekken' gebeuren tijdens de koffie in het bijzijn van de andere medewerkers. Daardoor kan iedereen de voor hem relevante zaken direct met de anderen kortsluiten. Barendse: "Op deze manier realiseren we een betere afstemming tussen de functies en kunnen medewerkers hun taken eventueel ruilen. Deze manier van werken bevordert de samenwerking tussen de mensen en geeft een betere taakrotatie. Daardoor kunnen mensen elkaar makkelijk vervangen.

Een bestelling laat Barendse met zo weinig mogelijk medewerkers uitvoeren om de verschillen zo klein mogelijk te houden.

Goede planning

Om zowel de beschikbare ruimte als de beschikbare arbeid optimaal te benutten stelt Barendse ieder jaar een bedrijfsplanning op. Afhankelijk van de beschikbare ruimte, het arbeidsaanbod, de opbrengst en de voorverkoop bepaalt hij de aantallen te telen planten. Hierdoor weten de mensen al heel vroeg wanneer het druk is. Ze weten dan wanneer ze moeten overwerken en wanneer ze op vakantie kunnen gaan.

Zo klein mogelijke verschillen

Om de capaciteiten van de mensen optimaal te benutten verrichten de vaste mensen de moeilijke bewerkingen, zoals het snoeien van de planten op stam en het oogsten van het eindproduct. Deze bewerkingen bepalen de kwaliteit van het eindproduct.

Het verzorgen van een bestelling doet de teler met zo weinig mogelijk medewerkers om zo min mogelijk onderlinge verschillen te verkrijgen. "We doen er liever iets langer over. We streven naar zo klein mogelijke verschillen. Dat heeft een positief effect op het oordeel van onze afnemers. Vooral bij de planten op stam is dat een belangrijke reden om juist bij ons te kopen."

Onderlinge verschillen wegwerken

"Geen mens is gelijk aan een ander. Ook niet bij ons. Om de efficiency te optimaliseren, beoordeel ik regelmatig of de verschillen niet te groot zijn. Dat doe ik zowel bij de kwaliteit van het eindproduct als bij de werkmethoden. Daar nemen we de tijd voor. Bovendien staan we zelf dagelijks tussen de medewerkers, zodat we hun manier van werken goed in de gaten kunnen houden en eventueel kunnen bijsturen."

De teler geeft zijn medewerkers ook tips om makkelijker te werken. Dat stellen ze erg op prijs. "Een Deense kar bijvoorbeeld kun je beter duwen dan trekken. Dat is beter voor je rugwervels. Dergelijke tips probeer ik over te dragen aan onze mensen."

Arbeidsomstandigheden verbeteren

De arbeidsomstandigheden zijn op dit moment niet optimaal. Vooral op de huurtuinen belemmeren drempels en niet automatisch openende deuren het transport. Daarnaast mankeert er op die bedrijven meestal wel wat aan de verlichting en het klimaat in de bedrijfsruimte. Het duurt

Barendse geeft zijn medewerkers tips om makkelijker te werken: een Deense kar kun je bijvoorbeeld beter duwen dan trekken.

vaak een paar jaar voordat alle problemen zijn opgelost. "Omdat wij bezig zijn met een nieuw bedrijf kan het alleen maar beter worden. Dan zijn we grotendeels verlost van die knelpunten. Alleen in piekperiodes maken we dan nog gebruik van huurtuinen."

"Om het werk leuk en uitdagend te maken en te houden proberen wij zoveel mogelijk handelingen in één bewerking te combineren. Bij de planten op stam bijvoorbeeld vindt het clippen gelijktijdig plaats met het snoeien en etiketten steken. Het werk duurt dan wel langer, maar de meeste van onze mensen geven daar de voorkeur aan."

Vervolgserie arbeidskundige artikelen

Dit is het vijfde artikel in een serie over het optimaliseren van de arbeid op het eigen bedrijf. Eerdere artikelen verschenen in de uitgaven van april, mei, juni/juli en augustus.

Door de variatie aan gewassen is het werk nooit saai op het bedrijf van Paul Barendse. Daardoor willen mensen graag bij hem werken. De laatste vijf jaar is er niemand meer weg gegaan. Door de flexibele instelling van de mensen komt het werk met de eigen bezetting altijd klaar. Door de arbeid te registreren en te vergelijken heeft de ondernemer diverse zaken verbeterd waardoor hij zeer efficiënt werkt. Deze registratie gebruikt de ondernemer ook bij de planning en de kostprijsberekening.

SAMENVATTING